

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 333/2014-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Pochom, Hviezdoslavova 3, Bardejov, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 273/2013 a jeho uznesením z 21. januára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. apríla 2014 doručená sťažnosť I. K. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 273/2013 a jeho uznesením z 21. januára 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Okresný súd Bratislava I a Krajský súd Bratislava svojimi právoplatnými uzneseniami pod č. k. 14 C 127/11-8 zo 14. XII. 11 a sp. zn. 4 Co 171/12 z 30. IV. 12 celkom vedome a podvodným spôsobom odmietli môj pôvodný a súdny návrh na začatie konania o náhradu škody – hromadný – pozostávajúci z 30-tich káuz a ktorý splňal všetky zákonné podmienky. Tieto nehorázne rozhodnutia som napadol svojím dovolaním z 13. VII. 12, keďže som to považoval za jednoznačné odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle §-u 237, písm. f) OSP. Na tomto skutkovom a právnom základe som sa pochopiteľne domáhal jednak oslobodenia ma od platenia súdnych poplatkov a najmä priznanie mi právnej pomoci, keďže som práva neznalá osoba a bez právnického vzdelania s nízkym príjmom na živobytie – len okolo 400,- EUR, za vyše 42 ročnú poctivú prácu v štátnych službách, ako ich vyšší úradník. No, stalo sa to, čo som nepredpokladal, a síce to, že toto dôležité súdne konanie bolo kasačným súdom cieľavedome zmárnené, napriek hrubému porušeniu procesných súdnych pravidiel a morálky zo strany našej justície pri narábaní so súdnym spisom, pri ktorom zmizli viaceré moje dôležité písomné dokumenty a dôkazy!...

Odôvodnenie uznesenia NS je veľmi chabé a nepresvedčivé. Tento súd mi vytýka, že ja som zaviniť zastavenie tohto súdneho dovolacieho konania, čo rázne odmietam, pretože nech by som akokoľvek požiadal CPP Svidník o kvalifikovanú právnu pomoc, nič by z toho nebolo, pretože takúto moju žiadosť už v prvej veci u súdneho konania pod č. k. 4 C 52/03 za tých istých podmienok, toto centrum mi akúkoľvek právnu pomoc odmietlo, pričom uprednostnilo naše obyčajné zákony, ako nedostatočné pred našim ústavným zák. č.: 23/91 Zb., ktorým sa uvádza Listina zákl. práv a slobôd (viď jej čl. 37, ods. 2), a náš Najvyšší súd SR k tomu ešte navyše odignoroval aj Rezolúciu VZ-OSN, zo dňa 10. XII. 1948, ktoré takéto podmienky na možnosť dovolávania sa spravodlivosti a bariéry nekladú, ako niektoré naše nezmyselné zákony, podľa ktorých žiť mesačne zo 400,- EUR-ami sa u nás považuje skoro za luxus, z ktorého si je možné popritom podľa našej justície zaplatiť kľudne aj 5-tich advokátov!“

Sťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označeného základného práva podľa ústavy a práv podľa dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 21. januára 2014 s tým, aby bolo toto uznesenie zrušené a vec bola vrátená najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Domáha sa aj primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 10 000 € a náhrady trov konania.

Návrh na primerané finančné zadosťučinenie požaduje „*ako náhradu nemajetkovej ujmy za vyložené odopretie spravodlivosti v kauze s evidentným podvodom a s vysokou hodnotou sporu – cca 120 tis. EUR*“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

V súvislosti s napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd zastavil konanie o dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co 171/2012 z 30. apríla 2012, ústavný súd konštatuje, že vo svojej rozhodovacej činnosti už viackrát uviedol (I. ÚS 24/00, III. ÚS 110/03, III. ÚS 70/07, IV. ÚS 75/2014), že otázka splnenia podmienok konania pred všeobecnými súdmi by mohla byť predmetom kritiky zo strany ústavného súdu len výnimočne, t. j. vtedy, ak by vyvedené závery všeobecných súdov boli

zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie nejakého základného práva alebo slobody.

Najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol:

«Okresný súd Bratislava I uznesením zo 14. decembra 2011, č. k. 14 C 127/2011-8 v zmysle § 43 ods. 2 O. s. p. odmietol podanie žalobcu, ktoré podľa obsahu malo byť žalobu o náhradu škody. Účastníkom konania nepriznal náhradu trov.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. apríla 2012, sp. zn. 4 Co 171/2012 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o odmietnutí žaloby.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu (v spojení s uznesením súdu prvého stupňa) podal žalobca dovolanie 13. júla 2012 z dôvodu odňatia možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ (č. 1. 26 spisu).

Okresný súd Bratislava I uznesením z 24. júla 2012, č. k. 14 C 127/2011-29 žalobcu vyzval, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia predložil súdu doklad, že má právnické vzdelanie, alebo predložil plnomocenstvo udelené pre dovolacie konanie advokátovi, alebo súdu oznámil, či požiadal Centrum právnej pomoci (ďalej len „Centrum“) o poskytnutie právnej pomoci vo forme zastúpenia advokátom v dovolacom konaní, poučil dovolateľa podľa § 241 ods. 1 O. s. p. pod následkom zastavenia dovolacieho konania o tom, že dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a podľa § 30 O. s. p. o tom, že účastník, ktorý požiada o ustanovenie advokáta a u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, súd ho odkáže na Centrum.

Z oznámenia Centra právnej pomoci... z 5. júna 2013 (č. 1. 59 spisu) vyplýva, že ho „žalobca listom zo 17. augusta 2012 požiadal o ustanovenie advokáta pre dovolacie konanie, avšak ani na požiadanie a poučenie Centrom nebola táto žiadosť žalobcom vypísaná a doplnená dokladmi v súlade so zákonom, preto Centrum uviedlo, že žalobca „nepodal žiadosť o poskytnutie právnej pomoci“.

Vychádzajúc z tohto, že Centrum dovolateľovi nepriznalo nárok na poskytnutie právnej pomoci v tomto konaní Okresný súd Bratislava I uznesením zo 4. októbra 2013, č. k.: 14 C 127/2011-74 žalobcu opakovane vyzval v lehote 10 dní od doručenia uznesenia, aby predložil súdu doklad, že sám má právnické vzdelanie, alebo aby predložil plnomocenstvo udelené pre dovolacie konanie advokátovi, poučil dovolateľa podľa § 241

ods. 1 O. s. p. o tom, že dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, v inom prípade možno dovolacie konanie zastaviť. Toto rozhodnutie dovolateľ prevzal osobne 28. októbra 2013 (č. 1. 74 spisu).»

Ústavný súd zastáva názor, že argumentáciu najvyššieho súdu možno považovať za dostatočnú a presvedčivú. Nemožno teda dospieť k záveru, podľa ktorého by rozhodnutie o zastavení konania o dovolaní malo byť arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Na uvedenom závere nič nemení okolnosť, že sťažovateľ je iného názoru. Jeho odlišný právny názor totiž nemôže sám osebe bez ďalšieho zakladať porušenie práv podľa označených článkov ústavy a dohovoru.

Na posúdenie ústavnosti vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu považoval ústavný súd za kľúčové zistenie, či spôsob, ktorým najvyšší súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, je ústavne konformný. Ústavný súd preto zisťoval, či spôsob výkladu príslušných zákonných ustanovení, ktorým najvyšší súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, vzhľadom na zistený skutkový stav nie je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu aplikovanej právnej úpravy.

Ako zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, sťažovateľ podal dovolanie bez toho, aby bol v dovolacom konaní právne zastúpený.

Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, podľa ktorých ustanovení procesnoprávneho predpisu postupoval, čo zisťoval, čo považoval za preukázané a na základe čoho v konečnom dôsledku rozhodol.

Najvyšší súd ďalej uviedol, že o podanom dovolaní možno konať iba v prípade splnenia zákonom ustanovených podmienok požadovaných na takéto konanie. Skúmal teda, či tieto podmienky sú splnené, a zistil, že sťažovateľ nie je v dovolacom konaní právne zastúpený, pričom sám nemá právnické vzdelanie. Najvyšší súd poukázal na to, že Okresný súd Bratislava I (v rámci úkonov vykonávaných pri podaní dovolania) urobil opatrenia

na odstránenie nedostatku, ktorý bránil v ďalšom konaní o podanom dovolaní – dal sťažovateľovi priestor na odstránenie nedostatku s poučením, ako má postupovať v zmysle platnej právnej úpravy, avšak napriek tomu sťažovateľ tieto nedostatky neodstránil.

Rovnako tak dospel k záveru, že sťažovateľ kvalifikovane nepožiadal Centrum právnej pomoci (ďalej len „Centrum“) o ustanovenie advokáta pre dovolacie konanie, vychádzajúc z oznámenia Centra z 5. júna 2013, podľa ktorého sťažovateľ požiadal o ustanovenie advokáta, avšak napriek výzve a poučeniu Centrom, svoju žiadosť nevyplnil a nedoplnil dokladmi v súlade so zákonom.

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ tým, že napriek výzve a zákonnému poučeniu neodstránil nedostatok spočívajúci v nesplnení zákonnej podmienky vyžadovanej pre dovolacie konanie, nedal najvyššiemu súdu inú možnosť, iba dovolacie konanie v súlade so zákonom [Občianskym súdnym poriadkom (ďalej len „OSP“)] zastaviť.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že postup najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu v napadnutom konaní a jeho uznesenie z 21. januára 2014, ktorým zastavil konanie o dovolaní sťažovateľa, nemá znaky arbitrárnosti, t. j. svojvôle, je v súlade s procesnoprávnymi predpismi (napr. § 104 ods. 2, § 241 ods. 1, § 241 ods. 4 OSP), s tým, že najvyšší súd ako dovolací súd svoje závery primerane odôvodnil. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej už konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 21. januára 2014. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojim

vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad § 104 ods. 2 OSP a § 241 ods. 1 OSP najvyšším súdom ako dovolacím súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 13 dohovoru ústavný súd odkazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájitelné tvrdenie (arguable claim) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, rovnako nálezy ústavného súdu III. ÚS 24/2010, IV. ÚS 325/2011, IV. ÚS 90/2013).

Z citovanej judikatúry ESLP vyplýva zrejma súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje. Vzhľadom na to, že ústavný súd nedospel k záveru o možnom porušení iného práva zaručeného sťažovateľom ustanoveniami dohovoru (čl. 6 ods. 1), nemohol dospieť k záveru, že by najvyšší súd porušil právo sťažovateľa zaručené čl. 13 dohovoru.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd sťažnosť už po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. júna 2014